

Viite

Napsauta tähän ja kirjoita viite.

Yleisten asioiden neuvosto (YAN) 18.6.2024, koheesio

Neuvoston puheenjohtajavaltio Belgia on kutsunut yleisten asioiden neuvoston käsittelemään koheesiopoliittikkaa Luxembourgiin 18.6.2024. Suomea kokouksessa edustaa pysyvä edustaja Markku Keinänen.

Ministereiden on tarkoitus hyväksyä neuvoston päätelmät komission 9. koheesiokertomusta koskevasta tiedonannosta. Joka kolmas vuosi annettavaa koheesiokertomusta koskevasta tiedonannosta on annettu valtioneuvoston selvitys E 37/2024 vp.

Ministereiden on tarkoitus käydä myös keskustelua koheesiopoliittikan ja vuosille 2024- 2029 vahvistettavan strategisen agendan välisestä yhteydestä.

Suomi on muodostanut kantansa tulevaan strategiseen agendaan E-kirjeessä E 58/2023 vp. Tulevaisuuden koheesiopoliittikasta annettuja linjauksia sisältyy myös EU:n tulevan monivuotisen rahoituskehysten ennakkovaikuttamisen E-kirjeeseen E 31/2024 vp.

Muissa asioissa kuullaan Tšekin ja Slovakian valtuuskunnilta aiheesta ”Vuotuista poliittista vuoropuhelua koskeva Karlovy Varyn julistus ja tarve vahvistaa oikeudenmukaista siirtymää alueilla, joihin hiihdestä irtautuminen vaikuttaa”. Lisäksi Tšekin valtuuskunta tiedottaa yhdentoista koheesiopoliittikasta vastaavan ministerin julistuksesta vuodelta 2023.

Kokouksen päättää lounaskeskustelu koheesiopoliittikan investointien ja rakenneuudistusten välisestä yhteydestä. Kyse on epävirallisesta näkemystenvaihdosta. Päätöksiä ei tehdä.

Asialista:

Esityslistan hyväksyminen

(mahd.) A-kohtien hyväksyminen

a) Muut kuin lainsäädäntöasiat

b) Lainsäädäntöasioiden luettelo (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Muut kuin lainsäädäntöasiat

Koheesiopolitiikan ja uuden strategisen agendan 2024-2029 välinen yhteys
Näkemystenvaihto

s. 3

Neuvoston päätelmät 9. koheesiokertomuksen tiedonannosta

Hyväksyminen

s. 7

Muut asiat

s. 11

a) Yhdentoista koheesiopolitiikasta vastaavan ministerin yhteisjulistus

Tšekin valtuuskunnan tiedotusasia

b) Vuotuista poliittista vuoropuhelua koskeva Karlovy Varyn julistus ja tarve vahvistaa oikeudenmukaista siirtymää alueilla, joihin hiilestä irtautuminen vaikuttaa

Tšekin ja Slovakian valtuuskuntien tiedotusasia

Työ- ja elinkeinoministeriö

Perusmuistio

EU/91/2024-TEM-20

Hujala Eliisa

3.6.2024

Koheesiopolitiikan ja uuden strategisen agendan 2024 - 2029 välinen yhteys

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto, koheesio (18.6.2024)

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Strateginen agenda vuosille 2024 – 2029 EU:n tulevista poliittisista painopisteistä on tar-
koitus vahvistaa kesäkuun Eurooppa-neuvostossa.

Puheenjohtajavaltio kutsuu jäsenmaita pohtimaan uuden strategisen ohjelman ja vuo-
den 2027 koheesiopolitiikan välistä yhteyttä.

Kokouksen päättää lounaskeskustelu paikkaperusteisen koheesiopolitiikan yhteydestä
investointeihin ja uudistuksiin. Kyse on epävirallisesta näkemystenvaihdosta. Päätöksiä
ei tehdä.

Komissio esittää ennen 1.7.2025 ehdotuksen uudeksi monivuotiseksi rahoituske-
hykseksi. Tuleva rahoituskehys määrittää EU-budjetin painopisteet vuodesta 2028 al-
kaen, vähintään viideksi vuodeksi eteenpäin. Komissio antaa monivuotisen rahoituske-
hyksen jälkeen ehdotuksen koheesiopolitiikan lainsäädäntöpakelistalle uudelle, vuonna
2028 alkavalle ohjelmakaudelle.

Suomen kanta

**Valtioneuvoston selvityksessä Suomen avaintavoitteista EU-vaalikaudelle 2024–
2029 (E 58/2023 vp) todetaan muun muassa seuraavasti:**

Suomen näkemyksen mukaan EU:n strateginen kilpailukyky perustuu unionin omien vahvuuksien edelleen kehittämiseksi ja markkinaehtoisille ratkaisuille. Keskiössä ovat toimivat, vapaaseen liikkuvuuteen perustuvat sisämarkkinat sekä tehokas valtiontuki- ja kilpailupolitiikka, jotka osaltaan edistävät ennustettavuutta ja suotuisaa investointiympäristöä.

Suomi katsoo, että modernisoitaessa koheesiopolitiikkaa ja sen varojenjakkokriteerejä tulisi entisestään painottaa Euroopan unionin ulkoraja-alueiden merkitystä ja niiden tulevaisuuden toimintaedellytyksiä sekä koheesiopolitiikan varojen jakautumista vaikuttavasti.

EU:n tulevan monivuotisen rahoituskehysten (2028 -) rahoituksen mitoittamiseen ja rahoitusohjelmien keskeisiin rahoituksellisiin sisältöihin otetaan kantaa erikseen osana EU:n tulevan rahoituskehysten valmistelua.

Suomen ennakkovaikuttamiskantoja tulevaan EU:n monivuotiseen rahoituskehykseen on tarkennettu E 31/2024 vp selvityksessä muun muassa seuraavasti:

Alueellisen koheesion edetessä tarve EU:n yhteiselle koheesiorahoitukselle vähenee.

Osana rahoituskehyskokonaisuuden edellyttämää priorisointia Suomi pitää tarkoituksenmukaisena koheesiorahoituksen osuuden alentamista edelleen rahoituskehyksessä suhteessa muihin EU:n painopisteisiin. Arvioitaessa koheesiorahoituksen merkitystä osana rahoituskehystä tulee huomioida Suomen huomattava nettomaksu koheesiopolitiikan välineisiin.

Suomi korostaa vakiintuneesti kansallisen osarahoituksen merkitystä koheesiopolitiikan rahoittamisessa.

Tulevassa koheesiopolitiikassa tulisi kohdistaa Itä-Suomen ulkoraja-alueille erityisrahoitusta johtuen EU:n muuttuneesta turvallisuusympäristöstä ja sen aiheuttamista näiden alueiden vakavista sosio-ekonomisista haasteista.

Lisäksi Suomi katsoo, että nykyisistä koheesiopolitiikan varojenjakkokriteereistä syrjäinen ja pohjoinen sijainti, muuttoliike sekä harva-asutus ja pitkät etäisyydet ovat jatkossakin Suomelle keskeisiä.

Suomi pitää tärkeänä EU-rahoitusohjelmien uudistamista vastaamaan paremmin EU:n tulevia haasteita. Osana tulevaa rahoituskehystä Suomi suhtautuu avoimesti tulosperusteisten mallien tarkastelemiseen rahoituksen eurooppalaisen vaikuttavuuden vahvistamiseksi. Lisäksi on tärkeää varmistaa EU-rahoituksen nykyistä vahvempi yksityistä rahoitusta vivuttava vaikutus.

Suomi tukee EU:n rahoitukseen kytkeytyvää vahvaa ehdollisuutta. Suomi pitää erityisen tärkeänä, että EU:n rahoitus linkitetään jatkossakin tiiviisti oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamiseen, varojen väärinkäytön vastaisiin toimiin ja korruption ehkäisemiseen. Suomi korostaa myös EU-varojen tehokasta valvontaa ja EU:n taloudellisten etujen suojamista.

Pääasiallinen sisältö

Koheesiopolitiikan EU-rahoitusta ei tässä yhteydessä käsitellä.

Puheenjohtajavaltio korostaa keskustelupaperissaan, että koheesiopolitiikalla, joka on EU:n tärkein investointipolitiikka, on ollut merkittävä rooli EU:n kehityksessä, kilpailukyvyssä ja lähentymisessä.

Puheenjohtajavaltio korostaa, miten koheesiopolitiikka tukee julkisia investointeja ja mobilisoi yksityisiä investointeja. Keskittyminen innovaatioiden, osaamisen ja infrastruktuurin kehittämiseen auttaa avaamaan kasvupotentiaalia ja vahvistamaan Euroopan alueiden kilpailukykyä. Koheesiopolitiikalla on myös tärkeä rooli inhimillisen pääoman kehittämisessä sekä työllistymisen ja osaamisen kannalta tulevaisuuden työmarkkinoilla. Puheenjohtajavaltion mukaan koheesiopolitiikka on sosiaalisen osallisuuden veturi, joka edistää yhteenkuuluvuutta Euroopan kansalaisten ja alueiden välillä. Viime vuosien keskittyminen vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä unionin teolliseen muutokseen liittyviin haasteisiin on osaltaan vahvistanut EU:n avointa strategista autonomiaa.

Puheenjohtajavaltio muistuttaa Enrico Lettan mietintöön viitaten koheesiopolitiikan tärkeästä merkityksestä EU:n tuleville strategisille tavoitteille ja sen kiinteästä yhteydestä sisämarkkinoihin. Viimeisten 30 vuoden aikana sisämarkkinat ja koheesiopolitiikka ovat olleet merkittävä voima EU:n kestäväälle kasvulle ja jäsenvaltioiden välisten erojen kaventamiselle. Samoin komission yhdeksännessä koheesioraportissa korostetaan myös sitä, että monilla EU:n alueilla on viime vuosikymmeninä tapahtunut merkittävää taloudellista ja sosiaalista lähentymistä. Koheesiopolitiikalla on myös vahvistettu sisämarkkinoita ja parannettu niiden oikeudenmukaisuutta varmistamalla, että kaikki alueet osallistuvat niihin ja hyötyvät niistä. Koheesiopolitiikalla on jatkossakin merkitystä erityisesti EU:n mahdollisten laajentumisten, geopoliittisen kontekstin sekä ratkaistavien haasteiden laajuuden ja monimutkaisuuden vuoksi.

Puheenjohtajavaltio katsoo, että kestävä ja osallistavan kasvun varmistamiseksi kaikilla Euroopassa yksi EU:n tulevista keskeisistä haasteista on sen kyky panna täytäntöön asialistansa ja tulevat strategiset tavoitteensa varmistaen samalla, että kaikki alueet osallistuvat siirtymiin alueidensa ja väestönsä hyväksi.

Puheenjohtajavaltio pitääkin tarpeellisena keskustella siitä:

1. *miten mukautettu koheesiopolitiikka jatkaa tärkeää rooliaan EU:n strategisten tavoitteiden saavuttamisessa; ja*
2. *miten taataan kaikkien alueiden osallistuminen Euroopan nykyisiin ja tuleviin haasteisiin vastaamiseen?*

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-asioiden komitean alainen alue- ja rakennepolitiikan jaosto EU4 (laaja kokoonpano 7.6.2024).

EU-ministerivaliokunta 13.6.2024

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta kirjallinen menettely.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Puheenjohtajavaltion 31.5.2024 jakamat keskustelupaperit:

Formal meeting of Ministers responsible for Cohesion Policy. The link between Cohesion Policy and the new strategic agenda for 2024 – 2029. Discussion note.

Lunch of Ministers responsible for Cohesion Policy. Territorial approach, Cohesion Policy, investments and reforms: what link? Discussion note.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

TEM / Eliisa Hujala p. 029 506 4949

TEM / Petri Haapalainen

EUE / Janne Uusivirta

VNEUS / Johanna Hulkko

VAHVA-tunnus

EU/91/2024

Liitteet**Viite**

Työ- ja elinkeinoministeriö

Perusmuistio

EU/91/2024-TEM-21

Rantahalvari Pasi

7.6.2024

Neuvoston päätelmät 9. koheesiokertomuksen tiedonannosta

Yleisten asioiden neuvosto, koheesio 18.6.2023

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Yleisten asioiden neuvosto (YAN) keskittyy koheesioasioiden käsittelyyn 18. kesäkuuta 2024 Luxemburgissa.

Puheenjohtajamaa Belgian esityksestä on tarkoitus hyväksyä neuvoston päätelmät yhdeksännen koheesiokertomuksen tiedonannosta.

Päätelmiä on käsitelty alue- ja rakennepolitiikan SMOR-työryhmässä loppukevään 2024 aikana.

Suomen kanta

Päätelmät yhdeksännen koheesiokertomuksen tiedonannosta ovat Suomen hyväksyttävissä.

Pääasiallinen sisältö

Koheesiopolitiikan EU-rahoitusta ei tässä yhteydessä käsitellä.

Seuraavassa neuvoston päätelmien keskeiset kohdat:

3. Muistuttaa, että koheesiopolitiikka on EU:n pääasiallinen instrumentti pitkän aikavälin ja alueellisille investoinneille sekä rakenteelliselle muutokselle, mahdollistaen räätälöityjen ratkaisujen kehittämisen ja käyttöönoton lähimpänä kansalaisia ja liiketoimintaa;
4. Huomioi koheesiopolitiikan vahvistavan yhtenäisiä markkinoita sekä tasapuolisia toimintaedellytyksiä, sekä on ollut tärkeässä roolissa uusien jäsenmaiden integraatiolle yhtenäisille markkinoille mahdollistaen hyödyt kaikille alueille;
5. Muistuttaa nykyisistä ja esiin tulevista haasteista, joita ovat vihreä ja digi-siirtymä, ilmaston muutos ja sen negatiiviset vaikutukset, muuttoliike, lisääntynyt globaali kilpailu sekä EU:n kilpailukyvyyn, yhteyksien, strategisen autonomian tarpeet samalla, kun suojataan avoin talous. Haasteena on myös geopoliittinen epävakaus EU:n ulkorajoilla ja erityisesti jäsenmaissa ja alueilla, joissa Venäjän aggressiivinen sota Ukrainaa vastaan tuntuu eniten, kuten erityisesti Venäjään ja Valko-Venäjään sekä Ukrainaan rajoittuvilla alueilla;
6. Huolestuneisuus demografisista haasteista, jotka edelleen lisäävät painetta kansallisiin budjetteihin vaikeuttaen osaamisen ja työvoiman saatavuutta sekä myös työmarkkinahaasteista, kuten nuorisotyöttömyydestä ja osaavuuden kehitysloukoista;
7. Korostaa monenkeskisten kehittämismallien tärkeyttä, rakentaen kaupunkien ja maaseudun väliselle vuorovaikutukselle;
8. Huomioi, että suuret sosio-ekonomiset eroavaisuudet vallitsevat yhä ja, että esiin tulevat haasteet johtavat tai ovat vaarassa johtaa kasvavaan määrää alueita. Venäjän aggressiivinen sota Ukrainaa vastaan ja kriisit ovat johtaneet useita alueita taloudelliseen stagnaatioon, taantumaa, kehitysloukkuihin tai kansalaisten köyhyyden riskille;
9. Huomioi myös, että tulevalla unionin laajentumisella tulee olemaan seuraamuksensa koheesiopolitiikkaan;
10. Kutsuu komissiota harkitsemaan 2027 jälkeiselle ajalle tarkoituksenmukaisia koheesiopolitiikan keinoja, jotka mahdollistavat räätälöiden tuen alueille erityisesti vihreän, digin, teollisuuden ja demografian haasteisiin vastaamiseksi sosio-ekonomisen kehittämisen eri tasoilla;
11. Alleviivaa, että koheesiopolitiikka on yksi tärkeimmistä välineistä kaikkien alueiden kehittämisen vahvistamiseksi ja erityisesti jatkuvien rakenteellisten haasteiden alueilla;
12. Uudelleen vahvistaen, että paikkaperusteinen ja jaetun hallinnoinnin periaatteen mukainen koheesiopolitiikka tulee räätälöidä alueiden tarpeita, erityishaasteita ja haavoittuvuuksia vastaaviksi;
13. Muistuttaa perussopimuksen artiklan 174 peruseriaatteista, jotka edistävät Euroopan alueiden harmonista kehitystä pääasiallisen huomion ollessa erityisalueilla;
14. Painottaa koheesiopolitiikan ja muiden relevanttien politiikkojen ja aloitteiden välistä täydentävyyttä ja synergiaa kansallisella ja alueellisella tasolla niiden suunnitteluvaiheesta lähtien;

15. Painottaa koheesiopolitiikan yksinkertaistamista rakentaen olemassa oleville yksinkertaistamisen toimille mukaan lukien kustannusten todentamiselle riippumattoman maksatuksen vaihtoehtoinen malli;
16. Painottaa, että hyvä hallinto, vahvat instituutiot, oikeusvaltioperiaatteen kunnioitus sekä vahva hallinnollinen kapasiteetti ovat tärkeitä koheesiopolitiikan tehokkaalle suunnittelulle ja toimeenpanolle;
17. Tunnistaa Interregin myötävaikutuksen tasapainoisemman territoriaalisen kehittämisen aikaansaamisessa sekä vahvistamisen tarpeen rajat ylittävässä yhteistyössä;
18. Alleviivaa mahdollisuutta tarkastella, kuinka koheesiopolitiikasta voidaan tehdä suoritusperusteisempi muun muassa muista EU:n instrumenteista oppeja hakien;
19. Pyytää komissiota valmistelemaan ehdotukset sovittaen koheesiopolitiikan roolinsa mukaisesti pitkän aikavälin alueelliseen kehittämiseen tukien EU-kasvumallia ja rakentaen sen luonteenomaisille vahvuuksille jaetulle hallinnoinnille, monitasoiselle hallinnolle, paikkaperusteisuudelle ja kumppanuusperiaatteelle ottaen huomioon, että alueilla on erilaiset lähtökohdat, tarpeet ja kapasiteetit, jolloin tulisi toteuttaa erilaisia kehityspolkuja meneillään oleville ja tuleville muutoksille.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Alue- ja rakennepolitiikan EU4-jaosto (laaja kokoonpano) 7.6.2024
EU-ministerivaliokunta 13.6.2024

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta kirjallinen menettely.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Komissio antoi SEUT-sopimuksen 175 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun koheesiokertomuksen 27. maaliskuuta 2024. Koheesiokertomus on komission kolmen vuoden välein toimittama raportti, jossa tarkastellaan EU:n alueiden sosiaalista ja taloudellista tilannetta ja kehityssuuntauksia. Siinä analysoidaan jäsenvaltioissa toteuttavan koheesiopolitiikan vaikutuksia sekä tarkastellaan Euroopan kilpailukyvyllä kriittisiä teemoja.

Komissio antoi tiedonannon yhdeksänneistä koheesiokertomuksen 27. maaliskuuta 2024 (COM(2024) 149 final).

Komissio antaa monivuotisen rahoituskehusehdotuksen 1.7.2025 mennessä, jonka jälkeen se antaa ehdotuksen koheesipolitiikan lainsäädäntöpaketista uudelle ohjelmakaudelle.

Asiakirjat

Neuvoston päätelmät yhdeksänneistä koheesiokertomuksen tiedonannosta

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

TEM Pasi Rantahalvari, 029 50 47280
TEM Eliisa Hujala, 029 50 64949
VNK Sarita Friman, 029 51 60144

VAHVA-tunnus

EU/91/2024

Liitteet

Viite

Työ- ja elinkeinoministeriö

Perusmuistio

EU/91/2024-TEM-22

Hujala Eliisa

7.6.2024

Yleisten asioiden neuvosto (YAN) 18.6.2024, muut asiat

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto, koheesio 18.6.2024

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Jäsenvaltiot järjestävät erilaisia kokouksia ja konferensseja vaihtelevilla kokoonpanoilla Euroopan unionin neuvoston virallisten ja epävirallisten kokousten ulkopuolella.

Kaksi delegaatiota tiedottavat 2023 pidetyistä kokouksista ja niissä annetuista julkilausumista.

Suomen kanta

Suomi ottaa asiat tiedoksi.

Pääasiallinen sisältö

Tsekki järjesti yhdentoista Euroopan maan koheesiopolitiikasta vastaavien ministereiden oman kokouksen 14. toukokuuta 2024 Prahassa V4-ryhmän puheenjohtajanaan. Maa haluaa jakaa Euroopan unionin neuvoston jäsenvaltioille kyseisen kokouksen tuloksena syntyneen 11 maan allekirjoittaman yhteisen julistuksen koheesiopolitiikasta vuoden 2027 jälkeen (Bulgaria, Kroatia, Viro, Unkari, Latvia, Liettua, Puola, Romania, Slovenia, Slovakia ja Tsekit).

Karlovy Varyssä järjestettiin 27. –28. kesäkuuta 2023 neljäs vuotuinen politiikkadialogi ja annettiin julkilausuma tarpeesta vahvistaa oikeudenmukaista siirtymää hiilestä irtautuvilla alueilla. Julkilausuman allekirjoittajina on alue- ja paikallisviranomaisia myös Suomesta.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-asioiden komitean alainen alue- ja rakennepolitiikan jaosto EU4 (laaja kokoonpano 7.6.2024).

EU-ministerivaliokunta 13.6.2024

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta kirjallinen menettely.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Tsekkivaltuuskunnan 29.5.2024 toimittama asiakirja: Joint declaration of ministers responsible for cohesion policy.

Tsekkien ja Slovakian valtuuskuntien 29.5.2024 toimittama asiakirja: 'Karlovy Vary Annual Policy Dialogue Statement' and the need for strengthening just transition in regions affected by decarbonisation.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

TEM / Eliisa Hujala p. 029 506 4949

TEM / Petri Haapalainen

EUE / Janne Uusivirta

VNEUS / Johanna Hulkko

VAHVA-tunnus

EU/91/2024